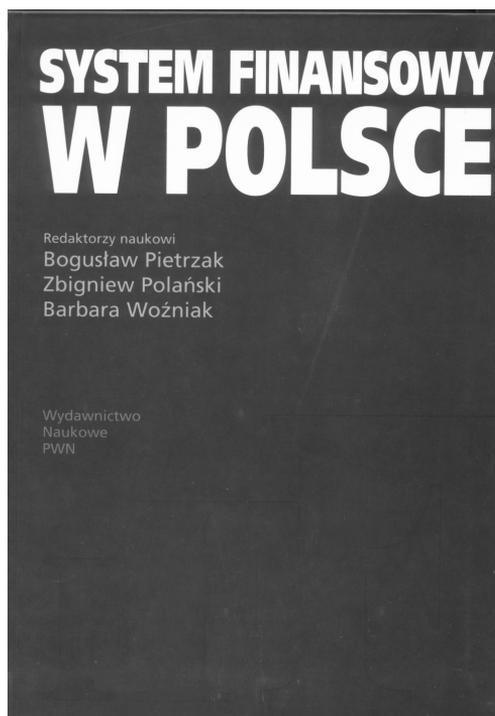

recenzje

System finansowy w Polsce, redaktorzy naukowci: Bogusław Pietrzak, Zbigniew Polański, Barbara Woźniak, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003, stron 839.

Szeroko rozumiany system finansowy współczesnego państwa, traktowany jako obiekt naukowego opisu, wymaga poważnego i głębokiego wysiłku naukowego. Ranga tego wysiłku rośnie w warunkach dynamicznej i gruntownej przebudowy tego systemu, do której dochodzi w okresie transformacji. Taki wysiłek podjął zespół znakomitych specjalistów, w wielu przypadkach autorów licznych publikacji i liczącego się dorobku badawczego, w obszernej pracy poświęconej systemowi finansowemu w Polsce, opublikowanej przez Wydawnictwo Naukowe PWN, pod redakcją Profesorów — Bogusława

Pietrzaka, Zbigniewa Polańskiego i Barbary Woźniak.

Recenzowana książka jest pozycją znakomitą pod każdym względem. Obejmuje ona swoją tematyką szeroki zakres zagadnień finansowo-ekonomicznych, związanych z systemem bankowym i polityką pieniężną, finansami publicznymi oraz finansami podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych. Jednocześnie, w szerokiej dziedzinie badawczej, jaką są finanse, publikacja ta ma charakter interdyscyplinarny. Poprzez ujęcie problemowe kilku różniących się między sobą obszarów, publikacja pokazuje logiczne związki całego systemu finansowego, niezależnie od jego wymiaru — makroekonomicznego jak polityka pieniężna — a także mikroekonomicznego — jak ekonomika gospodarstwa domowego. Warto podkreślić, że poruszone przez autorów obszary są tradycyjnie tematami zainteresowań różnych wykładów i specjalizacji akademickich — co często prowadzi do „oderwania” ich i traktowania jako wydzielonych pól badawczych w oderwaniu od pozostałych części systemu finansowego. W takim kontekście, kompleksowa publikacja *System finansowy w Polsce* może posłużyć jako dobry materiał uzupełniający dla słuchaczy wielu różnych wykładów akademickich — na przykład z polityki pieniężnej, bankowości, ubezpieczeń, finansów publicznych, finansów przedsiębiorstw itp.

W rozdziale wprowadzającym skoncentrowano się na ogólnych kwestiach dotyczących funkcjonowania współczesnych systemów finansowych. Zaprezentowano funkcje systemu finansowego, jego strukturę, istotę oraz cechy współczesnego pieniądza i bank centralny jako instytucję publiczną. Przedstawiono również system finansowy jako środowisko funkcjonowania podmiotów sfery realnej.

Pierwsza część książki dotyczy systemów finansowych. Scharakteryzowano w tej części podstawowe zagadnienia związane z systemem bankowym, polityką pieniężną, wymienialnością pienią-

dza, międzybankowym rynkiem pieniężnym i pozostałymi segmentami rynku pieniężnego, a także rynkiem kapitałowym, walutowym instrumentów pochodnych i ubezpieczeniowym. Zaprezentowano również strukturę i funkcjonowanie systemu płatniczego. Wiele z przedstawionych zagadnień powinno być nieodłącznym składnikiem wiedzy studentów kierunków finansowo-bankowych. Dzięki uwadze poświęconej analizie trudnych zagadnień, np. związanych z rynkiem walutowym czy instrumentów pochodnych — problemów będących najczęściej tematem zajęć specjalizacyjnych — publikacja może być także polecana przez dydaktyków studentom poszukującym informacji o zaawansowanych rynkach.

Druga część książki dotyczy publicznego systemu finansowego. Rozdziały obejmują swoją tematyką zarówno problemy instytucjonalno-organizacyjne, jak i zagadnienia zarządzania finansami państwa i finansami samorządu terytorialnego. Przedstawiono założenia teoretyczne, ogólne zasady funkcjonowania oraz elementy publicznego systemu finansowego, a także dokonano jego analizy w różnych aspektach — państwowej gospodarki budżetowej, systemu finansowego jednostek samorządu terytorialnego oraz funduszy celowych i pomocy publicznej. Zwrócono również uwagę na problematykę prowadzenia polityki fiskalnej oraz kwestie zarządzania długiem publicznym.

Trzecia część książki nawiązuje do finansów gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem ich sposobów finansowania. Bez tych uczestników gry rynkowej istnienie całego systemu finansowego nie miałoby uzasadnienia — zatem warto zachęcać studentów do uzupełniania wiedzy na temat ekonomiki podstawowych podmio-

tów sfery realnej. W zamykającym książkę rozdziale powrócono do bardziej syntetycznego spojrzenia na system finansowy — dokonano analizy krajowego systemu finansowego w kontekście globalizacji i dostosowywania się do wymogów Unii Europejskiej.

Książka jest kompleksową publikacją, mogącą stanowić we fragmentach źródło podstawowej wiedzy, a także wiedzy specjalistycznej w zakresie niektórych tematów na wybranych kierunkach i specjalnościach. Każdy rozdział książki jest zakończony spisem literatury, co pozwoli dociekliwym studentom i badaczom problematyki systemu finansowego na pogłębienie wiedzy we wskazanych materiałach źródłowych. Z tego względu praca ma dodatkowe walory dla przygotowujących prace licencjackie i magisterskie. Jako literatura uzupełniająca publikacja może być wykorzystywana na wszystkich kierunkach ekonomicznych. Celom dydaktycznym sprzyja przejrzysty układ pracy — umożliwiający szybkie wyselekcjonowanie specjalistycznych tematów znajdujących się w kręgu zainteresowań danego przedmiotu.

Dodatkowym walorem recenzowanej książki jest to, że w wielu fragmentach rozważania teoretyczne, definicje i klasyfikacje uzupełniono o aktualne dane i analizy empiryczne. Pozwalają one czytelnikowi na szybkie i względnie autonomiczne wyprowadzenie wniosków z dyskusji prowadzonej na kanwie problemów pojawiających się od kilkunastu lat w polskim transformowanym systemie bankowym. Środowisko ekonomistów, w tym bankowcy, otrzymało świetnie napisany i bezbłędnie wyedytowany tekst książki, traktującej w sposób przystępny skomplikowaną problematykę społecznego, przekształcanego systemu finansowego.

prof. dr hab. Alfred Janc